

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан соціально-гуманітарного
факультету
Оксана ГОМОТЮК
«30» _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
«30» _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

**з дисципліни «Композиція та кольорознавство»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 02 Культура і мистецтво
спеціальність – 022 Дизайн
освітньо-професійна програма – «Графічний дизайн»**

кафедра архітектури та дизайну

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	1	2	16	30	3	6	35	90	2

**Тернопіль – ЗУНУ
2024**

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Графічний дизайн» підготовки бакалавра галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 022 «Дизайн», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол №11 від 26.06.2024 року)

Робочу програму склала доцент кафедри архітектури та дизайну, к.мист, доцент **Рублевська Наталія Володимирівна.**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри архітектури та дизайну, протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

В.о. завідувача кафедри архітектури та дизайну, д.архітектури ., професор

Оксана ДЯЧОК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Дизайн» протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Керівник групи
забезпечення спеціальності
к.пед.н., ст..викл.

Ірина ЩИЛЮ

Гарант ОП «Графічний дизайн»
к.пед.н., ст.викл.

Ірина ЩИЛЮ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОМПОЗИЦІЯ ТА КОЛЬОРОЗНАВСТВО»

1. Опис дисципліни «Композиція та кольорознавство»

Дисципліна «Композиція та кольорознавство»	Галузь знань, спеціальність, ОПП, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3	галузь знань – 02 Культура і мистецтво	Статус дисципліни обов'язкова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 5	спеціальність – 022 Дизайн	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – « Графічний дизайн »	Лекції: 16 год Практичні: <i>Денна – 30 год.</i>
Загальна кількість годин – 90	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 35 год.</i> Тренінг – 6 год. Індивідуальна робота : <i>Денна – 3 год.</i>
Тижневих годин – 6 з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – <i>Екзамен</i>

2. Мета і завдання дисципліни «Композиція та кольорознавство»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Мета вивчення дисципліни – Розвиток у студентів творчої уяви і дизайнерського мислення; виховання широкої художньо-естетичної культури і художнього смаку; вміння вести цілеспрямоване спостереження навколишньої дійсності, творчо відбирати життєві враження і відображати їх у правдивій образній формі; оволодіння професійною майстерністю з широким застосуванням її у професійній діяльності; ознайомити студентів з основними категоріями та проблемами науки про колір; формування у студентів глибоких теоретичних знань та практичних навичок у сфері композиції та кольорознавства, що дозволяє створювати візуально привабливі і функціональні дизайнерські рішення, навчити використовувати знання у дослідницькій і практичній діяльності графічного дизайнера. Курс спрямований на розвиток творчого мислення, критичного аналізу візуальних матеріалів та застосування отриманих знань у професійній діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

1. Виховати у студентів навички творчої діяльності, навчити вмінню послідовної роботи над витвором від ескізу до його завершеності;
2. Ознайомити із виразними особливостями різних образотворчих матеріалів і технік в дизайні;
3. Опанувати знання з історії розвитку теорії композиції, її основних закономірностей, правил і методів;
4. Розглянути специфічні проблеми композиційних жанрів їх загальні і внутрішні правила і прийоми;
5. Розуміння взаємозв'язку між елементами дизайну та їх впливу на загальне сприйняття роботи;
6. Вивчення психології кольору та його впливу на емоційне сприйняття та поведінку споживачів.
7. Розвиток навичок аналізу існуючих дизайнерських робіт з точки зору їх композиційних особливостей.
8. Заохочення до експериментування з різними формами, кольорами та текстурами для створення оригінальних композицій.
9. Формування вмінь критично оцінювати власні роботи та роботи інших дизайнерів.
10. Розвиток національної ідентичності засобами композиції та кольорознавства крізь призму графічного дизайну.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування

певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК06. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК03. Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.

СК08. Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта.

СК09. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка та живопису.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Набуття студентами компетентності з курсу можливе за актуалізації їхніх знань з курсів «Рисунок», «Живопис».

2.5. Результати навчання.

ПР07. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розробленнях у художньо-проектних вирішень.

ПР11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.

3. Програма навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОМПОЗИЦІЇ ТА КОЛЬОРОЗНАВСТВА.

Тема 1. Загальне поняття про композицію. Предмет композиції. Види і типи композиції. Місце композиції в дизайні. Основні етапи розвитку композиції.

Предмет і завдання курсу композиції. Визначення понять: „композиція”, „структура”, „конструкція”, „компонування”. Фронтальна, об'ємна, глибинно-просторова композиція.

Місце композиції в дизайні. Її роль і місце у становленні графічного дизайнера.

Стислий огляд історії розвитку композиції.

Тема 2. Основні закономірності композиції. «Золотий перетин» в композиції.

Закон цілісності, новизни, контрастів, підлеглості всіх засобів і закономірностей композиції ідейному задуму. Ритм, симетрія, асиметрія, розміщення головного на другому плані, передача простору, крапка, штрих, тонова і кольорова плями, лінійна й повітряна перспективи. «Золоті пропорції». «Золотий перетин» у природі, в дизайні.

Тема 3. Методологічні та наукові основи композиції. Суть і динаміка творчого процесу в дизайні. Художній образ.

Методи роботи над композицією. Загальні принципи методу творчої і композиційної роботи над твором. Накопичення початкових уявлень.

Зародження ідеї і образного задуму майбутнього твору. Ідея. Тема. Конкретне вираження теми і сюжету. Робота над ескізом, твором. Зв'язок композиції з іншими науками. Сили та компоненти художньої творчості. Риси художнього образу в дизайні.

Тема 4. Симетрія і асиметрія, статика і динаміка.

Загальне поняття про симетрію і асиметрію, статику і динаміку. Принципи створення симетричних і асиметричних композицій, статичних і динамічних композицій. Дзеркальна симетрія. Приклади застосування статичної і динамічної, симетричної та асиметричної.

Тема 5. Колір у дизайні. Фізична природа кольору та сприйняття кольору. Гармонія кольору .

Фізична природа кольору. Світло і колір. Характеристики кольору. Джерела світла, зміна кольору предметів. Методи змішування кольорів.

Змішування кольорів: оптичне та механічне (на базовій 12-ти колірній системі знайти результати змішування за малим, середнім та великим інтервалами. Кольорові результати методами оптичного (крапкового), механічного (лесування) змішування.

Гармонія кольорів; об'єктивний та суб'єктивні фактори. Критерії гармонії. Гармонійні поєднання (тональні, споріднені, споріднено-контрастні, контрастні) та їх застосування в графічному дизайні.

Тема 6. Фізіолого-психологічний вплив кольору в графічному дизайні.

Психологія кольорів. Хромотерапія. Фізіолого-психологічний вплив кольорів. Поняття колориту. Колористичний аналіз дизайнерського твору. Колір у графічному дизайні.

Тема 7. Колір як засіб композиції. Контраст і нюанс.

Емоційна дія кольору. Теплі і холодні, хроматичні і ахроматичні кольори. Передача ідеї за допомогою кольорових плям в графічному дизайні.

Загальне поняття про контраст і нюанс, тотожність в композиції. Закономірність контрастних відношень. Тотожність – найпростіший зв'язок між елементами. Нюансні співвідношення. Принципи створення контрастних композицій.

Тема 8. Ритм і метр, графічність і силует у графічному дизайні.

Ритм у дизайні, природі й мистецтві. Ритм як засіб організації композиції. Метричні та ритмічні ряди. Закон ритмічних змін.

Організація міжпредметного простору. Силует, контур, контурне напруження, фігуральність, „негатив - позитив”.

Змістовий модуль 2. ПРОСТОРОВІСТЬ ТА ОБ'ЄМНІСТЬ В КОМПОЗИЦІЇ. ЗАМКНУТІ ТА ВІДКРИТІ КОМПОЗИЦІЇ. СТИЛІЗАЦІЯ ТА ТЕМАТИЧНА КОМПОЗИЦІЯ.

Тема 9. Простір і час як композиційні фактори. Графічний дизайн та властивості просторової форми та засоби об'ємно-просторової композиції.

Площина і простір, фон і зображення в композиції. Час як фактор композиції. Різні аспекти проблеми часу в творі.

Властивості просторової форми в графічному дизайні. Фактура, текстура, величина, положення в просторі. Масштаб, пропорції і пропорційні величини. Особливості сприйняття простору і об'ємної форми.

Тема 10. Оптичне перетворення площинної поверхні та його застосування.

Ілюзійні прийоми на площині. Способи передачі об'єму на площині. Тональний контраст. Зміщення і зсуви. Накладання зображень, чергування планів, „плетінка”.

Тема 11. Особливості замкнутої і відкритої композиції в графічному дизайні.

Закон домінанти. Основні принципи та умови вирішення замкнутої композиції: компонування елементів у заданій площині, поділ площини на частини, ритмічна організація елементів, утворення композиційного центру. Відкрита композиція. Застосування відкритої чи замкнутої композиції в графічному дизайні.

Тема 12. Статична і динамічна рівновага.

Загальні принципи організації композиційної рівноваги на площині. Методи роботи над статично та динамічно врівноваженими композиціями.

Тема 13. Композиція у декоративному мистецтві. Орнамент.

Декоративне мистецтво. Основні закони, правила, прийоми і засоби композиції декоративно-прикладного мистецтва. Закон традицій, цілісності, тектоніки, пропорційності, масштабу, контрасту. Ритм, симетрія, асиметрія. Фактура, текстура, графічність, пластичність, ажурність. Орнамент, види орнаменту та його використання в дизайні.

Тема 14. Стилзація, принципи стилізації та їх застосування в графічному дизайні.

Стилзація. Принципи стилізації. Декоративне зображення елементів живої та неживої природи. Етапи переробки природних форм у декоративні. Стилзація флори і фауни України.

Тема 15. Композиція натюрморту, пейзажу та інших жанрів мистецтва та їх декоративне вирішення.

Натюрморт, види натюрморту. Композиційні основи побудови натюрморту. Навчальний натюрморт. Натюрморт як один із жанрів станкового живопису і складова частина композиції жанрової картини. Вибір теми і підбір предметів для натюрморту. Сюжетно-композиційний центр натюрморту.

Пейзаж як складова частина картини і як самостійний жанр мистецтва. Ідейно-суттєвий зміст пейзажу. Види пейзажу: міський (архітектурний), сільський, індустріальний, історичний, ліричний, романтичний, епічний, інтимний, морський і ін. Композиційні основи пейзажу: мотив, образ, точка зору, рівень зору, просторові плани, формат, перспектива, ритм, колорит, світло, рефлекс, композиційний центр. Етюд і пейзаж-картина. Подібність і відмінність. Образотворчо-виразні засоби і прийоми композиції пейзажу.

Декоративне вирішення, стилізація натюрморту. Тонова і кольорова пляма, крапка, лінія, штрих. Стилзований натюрморт з предметів побуту. Стилзація пейзажу. Принципи декоративного вирішення пейзажу. Аналіз стилізованих творів українських митців та їх використання в графічному дизайні.

Тема 16. Тематичні композиції. Культурні аспекти композиції в графічному дизайні.

Визначення тематичних композицій. Елементи тематичних композицій. Типи тематичних композицій. Процес створення тематичної композиції. Роль кольору. Тематичні композиції в графічному дизайні – важливий інструмент для передачі інформації та емоцій. Ілюстрації та зображення: вибір зображень або ілюстрацій, які відповідають темі, є критично важливим для передачі основної ідеї. Культурні аспекти композиції в графічному дизайні. Графічний дизайн – потужний інструмент для виразу національної ідентичності України. Колірна палітра, символи та орнаментика, типографіка, фотографії та ілюстрації – аспекти, які є основою при створенні композицій у графічному дизайні, що відображають українську національність та ідентичність.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Композиція та кольорознавство»

	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	СРС	ІРС	Тренінг	Контр. заходи
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОМПОЗИЦІЇ ТА КОЛЬОРОЗНАВСТВА						
Тема 1. Загальне поняття про композицію. Предмет композиції. Види і типи композиції. Місце композиції в дизайні. Основні етапи розвитку композиції.	1	2	2	1	3	Поточне опитування та оцінювання творчих робіт, презентації
Тема 2. Основні закономірності композиції. «Золотий перетин» в композиції.	1	2	4			
Тема 3. Методологічні та наукові основи композиції. Суть і динаміка творчого процесу в дизайні. Художній образ.	1	1	2			
Тема 4. Симетрія і асиметрія, статика і динаміка.	1	2	4			
Тема 5. Колір у дизайні. Фізична природа кольору та сприйняття кольору. Гармонія кольору в графічному дизайні.	1	1	3			
Тема 6. Фізіолого-психологічний вплив кольору в графічному дизайні.	1	2	2			
Тема 7. Колір як засіб композиції. Контраст і нюанс.	1	2	2			
Тема 8. Ритм і метр, графічність і силует у графічному дизайні.	1	2	2			
Змістовий модуль 2. ПРОСТОРОВІСТЬ ТА ОБ'ЄМНІСТЬ В КОМПОЗИЦІЇ. ЗАМКНУТІ ТА ВІДКРИТІ КОМПОЗИЦІЇ. СТИЛІЗАЦІЯ ТА ТЕМАТИЧНА КОМПОЗИЦІЯ						
Тема 9. Простір і час як композиційні фактори. Графічний дизайн та властивості просторової форми та засоби об'ємно-просторової композиції.	1	2	2	2	3	я та оцінюванн я творчих
Тема 10. Оптичне перетворення площинної	1	2	2			

поверхні та його застосування.						
Тема 11. Особливості замкнутої і відкритої композиції в графічному дизайні.	1	1	2			
Тема 12. Статична і динамічна рівновага.	1	1	1			
Тема 13. Композиція у декоративному мистецтві. Орнамент.	1	2	1			
Тема 14. Стилзація, принципи стилізації та їх застосування в графічному дизайні.	1	2	2			
Тема 15. Композиція натюрморту, пейзажу та інших жанрів мистецтва та їх декоративне вирішення.	1	2	2			
Тема 16. Тематичні композиції. Культурні аспекти композиції в графічному дизайні.	1	4	2			
Разом	16	30	35	3	6	

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття № 1.

Загальне поняття про композицію. Предмет композиції. Види і типи композиції. Місце композиції в дизайні. Основні етапи розвитку композиції.

Мета: формування цілісної системи знань з композиції, види і типи композиції та її розвитку.

Питання для обговорення:

1. Загальне поняття про композицію. Предмет композиції.
2. Види і типи композиції.
3. Місце композиції в теорії мистецтвознавства, в графічному дизайні.
4. Основні етапи розвитку композиції.
5. Творче завдання з даної теми.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Як композиція впливає на сприйняття твору?
2. Творче завдання з даної теми.

Практичне заняття № 2.

Основні закономірності композиції. «Золотий перетин» в композиції дизайну.

Мета: розглянути основні закони, правила, прийоми і засоби композиції, навчитися знаходити «золотий перетин».

Питання для обговорення:

1. Основні закони композиції.
2. Правила композиції.
3. Прийоми і засоби композиції.
4. «Золотий перетин» в дизайні.
5. Творче завдання з даної теми.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Прийоми композиції.
2. Творче завдання з даної теми.

Практичне заняття № 3.

Методологічні та наукові основи композиції. Суть і динаміка творчого процесу в дизайні. Художній образ.

Мета: розкрити особливості методологічних та наукових основ композиції, творчого процесу, художнього образу.

Питання для обговорення:

1. Методологічні та наукові основи композиції.
2. Суть і динаміка творчого процесу.
3. Художній образ в дизайні.
4. Творче завдання з даної теми.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Особливості художнього образу в дизайні.
2. Творче завдання з даної теми.

Практичне заняття № 4.

Симетрія і асиметрія, статика і динаміка.

Мета: розкрити особливості симетричних, асиметричних, статичних, динамічних композицій.

Питання для обговорення:

1. Симетрія і асиметрія в композиції дизайну.
2. Статика і динаміка в композиції дизайну.
3. Творче завдання з даної теми.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Приклади статичної і динамічної композиції в друкованих виданнях.
2. Творче завдання з даної теми.

Практичне заняття № 5.

Тема 5. Колір у дизайні. Фізична природа кольору та сприйняття кольору. Гармонія кольору в графічному дизайні.

Мета: розкрити особливості фізичної природи кольору та його сприйняття, гармонії кольору.

Питання для обговорення:

1. Фізична природа кольору.
2. Сприйняття кольору.
3. Гармонія кольору в графічному дизайні. Основні, похідні кольори.
4. Творче завдання з даної теми.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Кольорові результати методами оптичного (крапкового).
2. Творче завдання з даної теми.

Практичне заняття № 6.

Фізіолого-психологічний вплив кольору в графічному дизайні.

Мета: розкрити особливості фізіолого-психологічного впливу кольору, психологічні характеристики основних колдборів.

Питання для обговорення:

1. Фізіолого-психологічний вплив кольору.

2. Психологічні характеристики основних кольорів.
3. Колірний круг. Закони змішування.
4. Колір у графічному дизайні.
5. Практичне, творче завдання з даної теми.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Колористичний аналіз твору.
2. Творче завдання з даної теми.

Практичне заняття № 7.

Колір як засіб композиції. Контраст і нюанс.

Мета: розкрити особливості кольору як засобу композиції, контрасту і нюансу в композиції.

Питання для обговорення:

1. Колір. Теплі і холодні, хроматичні і ахроматичні кольори.
2. Емоційна дія кольору.
3. Передача простору за допомогою кольорових плям.
4. Тотожність, нюанс, контраст в композиції та їх використання в дизайні.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Передача простору за допомогою кольорових плям.
2. Творче завдання з даної теми.

Практичне заняття № 8.

Ритм і метр, графічність і силует у графічному дизайні.

Мета: розкрити особливості ритмічних і метричних композицій, графічності і силуету в дизайні.

Питання для обговорення:

1. Ритм як засіб організації художньої форми. Ритм у природі й дизайні.
2. Метричні та ритмічні ряди. Закон ритмічних змін.
3. Графічність в композиції.
4. Силует, „негатив - позитив”.
5. Практичне, творче завдання з даної теми.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Силует.
2. Творче завдання з даної теми.

Практичне заняття № 9.

Простір і час як композиційні фактори. Графічний дизайн та властивості просторової форми та засоби об'ємно-просторової композиції.

Мета: розкрити особливості передачі простору і часу в композиції, властивості просторової форми та засоби об'ємно-просторової композиції.

Питання для обговорення:

1. Простір і час як композиційні фактори.
2. Властивості просторової форми.
3. Засоби об'ємно-просторової композиції.
4. Властивості просторової форми та засоби об'ємно-просторової композиції в графічному дизайні.

5. Творче завдання з даної теми.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Властивості просторової форми.
2. Творче завдання з даної теми.

Практичне заняття № 10.

Тема 10. Оптичне перетворення площинної поверхні та його застосування.

Мета: розкрити особливості ілюзійних прийомів на площині, способи передачі об'єму на площині та їх застосування в графічному дизайні.

Питання для обговорення:

1. Ілюзійні прийоми на площині.
2. Способи передачі об'єму на площині.
3. Тональний контраст. Зміщення і зсуви. Накладання зображень, чергування планів, „плетінка”.
4. Практичне, творче завдання з даної теми.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Накладання зображень, чергування планів.
2. Творче завдання з даної теми.

Практичне заняття № 11.

Особливості замкнутої і відкритої композиції в графічному дизайні.

Мета: розкрити особливості замкнутої і відкритої композиції в контексті графічного дизайну, закону домінанти.

Питання для обговорення:

1. Композиційний центр.
2. Замкнута композиція.
3. Відкрита композиція.
4. Творче завдання з даної теми.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Відмінності замкнутої та відкритої композиції.
2. Творче завдання з даної теми.

Практичне заняття № 12.

Статична і динамічна рівновага.

Мета: розкрити загальні принципи організації композиційної рівноваги на площині, методи роботи над статично та динамічно врівноваженими композиціями.

Питання для обговорення:

1. Композиція картини. Загальні принципи організації композиційної рівноваги на площині.
2. Особливості статичної і динамічної рівноваги в графічному дизайні.
3. Творче завдання з даної теми.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Відмінності статичної та динамічної рівноваги.
2. Творче завдання з даної теми.

Практичне заняття № 13.

Композиція у декоративному мистецтві. Орнамент.

Мета: розкрити основні закони, правила, прийоми і засоби композиції декоративного мистецтва, визначення та види орнаментів.

Питання для обговорення:

1. Декоративне мистецтво і графічний дизайн.
2. Основні закони, правила, прийоми і засоби композиції декоративного мистецтва.
3. Орнамент, види орнаменту, приклади їх застосування в графічному дизайні.
4. Творче завдання з даної теми.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Закон традицій в графічному дизайні.
2. Творче завдання з даної теми.

Практичне заняття № 14.

Стилізація, принципи стилізації та їх застосування в графічному дизайні.

Мета: розкрити основні принципи стилізації, етапи переробки природних форм у декоративні, особливості стилізування.

Питання для обговорення:

1. Стилізація і графічний дизайн.
2. Принципи стилізації.
3. Етапи переробки природних форм у декоративні.
4. Метод асоціативності. Компонування площини стилізованими елементами.
5. Творче завдання з даної теми.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Декоративне зображення елементів живої та неживої природи.
2. Творче завдання з даної теми.

Практичне заняття № 15.

Композиція натюрморту, пейзажу та інших жанрів мистецтва та їх декоративне вирішення.

Мета: розкрити особливості композиції натюрморту, пейзажу та інших жанрів, їх декоративного вирішення та застосування в графічному дизайні.

Питання для обговорення:

1. Натюрморт, види натюрморту. Композиційні основи побудови натюрморту.
2. Пейзаж як складова частина картини і як самостійний жанр мистецтва.
3. Декоративне вирішення натюрморту, пейзажу.
4. Компонування площини стилізованими елементами та застосування в графічному дизайні.
5. Творче завдання з даної теми.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Вибір теми і підбір предметів для натюрморту.

2. Творче завдання з даної теми.

Практичне заняття № 16.

Тематичні композиції. Культурні аспекти композиції в графічному дизайні.

Мета: розкрити особливості, типи та процес створення тематичних композицій, виховати національну ідентичність та розуміння важливості культурних аспектів у графічному дизайні.

Питання для обговорення:

1. Визначення та елементи тематичних композицій.
2. Типи та приклади тематичних композицій в графічному дизайні.
3. Процес створення тематичної композиції.
4. Культурні аспекти композиції в графічному дизайні.
5. Творче завдання з даної теми.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Ілюстрація, види ілюстрацій.
2. Творче завдання з даної теми.

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студентів передбачає: підготовку студента до навчальних занять, виконання ним творчих завдань.

У зв'язку із великим обсягом матеріалу та обмеженою кількістю аудиторного навантаження студентам для більш глибокої і повної орієнтації у навчальному матеріалі пропонуються завдання для самостійного опрацювання до практичних робіт.

Самостійна робота студентів є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача.

Самостійна робота студентів із дисципліни «Композиція та кольорознавство» передбачає:

• активний діалог між викладачем та студентом у процесі навчальної діяльності;

Мета: полягає у необхідності більш детальнішого розгляду тематики курсу з використанням рекомендованих матеріалів і виконанням практичних завдань.

Завдання:

1. надає йому цілісність, підпорядковує його елементи один одному; цілому;
2. самостійне вивчення окремих питань з дисципліни;
3. виконання творчих завдань (ескізи, зарисовки, творчі роботи з даної теми).

Критерії оцінювання: теоретичний та художній рівень робіт, володіння законами композиції, кольорознавства, уміння студента аргументовано викладати свою концепцію, ідею твору,

7. Тренінг з дисципліни

Соціально-психологічний тренінг

Основна мета тренінгу – формування уміння спілкуватися, конструктивно виявляти свої думки і почуття, підтримувати з людьми гарні стосунки, презентація своїх робіт.

Завдання тренінгу: створити умови для успішного формування у молодих людей почуття власної думки, позитивного ставлення до життя і усвідомленню доцільності свого існування.

Даний тренінг базується на основі презентації власних робіт, їх аналізу та бачення їх практичного застосування, складається із серій практичних вправ, під час виконання яких студенти можуть оволодіти необхідними персональними вміннями і практично використати набуті теоретичні знання.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Композиція та кольорознавство» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування та оцінювання творчих робіт; - презентація робіт; - екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Композиція та кольорознавство» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (11 занять, 8 тем – 8 оцінок).		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (12 занять, 8 тем – 8 оцінок).		Оцінювання розробленого і проведеного тренінгу.	Оцінювання практичних завдань та обґрунтування ідеї твору.	«Композиційно-колеристичне вирішення твору» та обґрунтування ідеї твору.
2. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання творчого завдання		2. Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання творчого завдання				

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)

35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-16
2	Проекційний екран	
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	
5	Персональні комп'ютери, ноутбук.	
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	
9	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	
10	Взірці робіт, репродукції	

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова

1. Алекс В. Вайт. Основи графічного дизайну. Третє видання. К.: ArtHuss, 2024. 232 с.
2. Балбус Т.А., Рублевська Н.В., Вольська С.О., Мацишина З.А., Тарасюк І.І. Орнамент як засіб формування креативної творчої особистості. *Вісник науки та освіти* (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»). 2023. № 10(16) 2023. С. 353-365.
3. Балбус Т.А., Рублевська Н.В., Мацишина З.А., Тарасюк І.І., Синенький Д.В. Спільні аспекти у методиці викладання композиції та кольорознавства для студентів мистецьких спеціальностей. *Вісник науки та освіти* (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»). 2023. № 5(11) 2023. С. 922-932.
4. Боднар О.Я. Золотий переріз і неевклідова геометрія в науці та мистецтві: Монографія. Львів: НВФ «Українські технології», 2005. 198 с.
5. Горбатенко Л. П. Проблема гармонізації кольору у навчальному курсі «Кольорознавство». *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2015. № 2. С. 9-12.
6. Стефанишин Л. Р., Поліщук Л. К. Практикум основи кольорознавства. Івано-Франківськ, 2006. 54 с.
7. Гурська А. Мова та граматики українського орнаменту: Навч. посібник. К.: Альтернатива, 2003. 136 с.

8. Еллен Лаптон, Дженніфер Коул Філіпс. Основи. Графічний дизайн 04: Нові основи. К.: ArtHuss, 2024. 262 с.
9. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., О. Й. Лясковський. Основи об'ємно-просторової композиції. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 212 с.
10. Іванов С. Основи композиції видання. Львів: Світ, 2013. 232с.
11. Івченко Володимир. Сюжетна композиція. *Мистецтво та освіта*. 2011. № 1. С. 38-40
12. Йоганнес Іттен. Елементи образотворчого мистецтва: Навчальне видання щоденника. К.: ArtHuss, 2024. 168 с.
13. Йоганнес Іттен. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. К.: ArtHuss, 2024. 96 с.
14. Йозеф Альберс. Взаємодія кольору. К.: ArtHuss, 2024. 208 с.
15. Кайдановська О.О. Методичні рекомендації до курсу „Основи композиції”. Творчі практичні завдання. Полтава, 2002. 56 с.
16. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посіб. К.: Вища шк., 2002. 190 с.
17. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 300 с.
18. Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: навчально-методичний посібник. Харків: ХДАДМ, 2003. 256 с.
19. Кудренко Д. О. Значення навчальних дисциплін професійно-орієнтованого циклу у формуванні художньо-графічних компетентностей студентів мистецьких спеціальностей. Інноваційний розвиток науки нового тисячоліття. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 квітня 2017.) Ч. 1. Ужгород, 2017. С. 27 – 29.
20. Ліатріс Айзмен, Кіт Рекер. PANTONE: XX століття в кольорах. К.: ArtHuss, 2024. 208 с.
21. Лотошинська Н. Д., Івахів О. В. Теорія кольору та кольороутворення. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 204 с.
22. Методичні рекомендації «Загальне поняття про композицію. Види композиції»: для студентів спеціальності 022 Дизайн, ОП «Графічний дизайн». Укладач: Рублевська Н.В. Тернопіль : ЗУНУ, 2024. 8 с
23. Мигаль С. П., Дида І. А., Казанцева Т. Є. Біоніка в дизайні просторово-предметного середовища. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 228 с.
24. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2017. 304 с.
25. Михайленко В. С., Яковлев М. І. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. Київ: Каравела, 2004. 304 с.
26. Наталя Удріс-Бородавко. Графічний дизайн з українським обличчям. К.: ArtHuss, 2024. 208 с.
27. Обідняк М. М., Білінська О. Б. Архітектурна композиція. Курс практичних занять та завдань. Навчальний посібник / за заг. ред. С. М.

- Лінди. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 152 с.
28. Основні поняття архітектурної композиції: Методичні вказівки № 1 з дисципліни «Об'ємно-просторова композиція» / Укл.: О.І. РемешилоРибчинська, І.А. Дида, Х.С. Бойко. Львів: НУ«ЛП», 2001. 36 с.
29. Пасічний А. Від «макаронів» до графічного дизайну. Лекції з основ графічного дизайну: (наочно-методичний посібник), 2016. – 224 с.: іл.;
30. Перепелиця Олена. Практичні завдання з композиції. *Мистецтво та освіта*. 2017. № 4. С. 22-27
31. Пічкур, М. Композиційна схема та її види. *Мистецтво та освіта*. 2005. № 3. С. 13-18
32. Посібник. Основи формальної композиції: для студентів напряму 6.020205 «Образотворче мистецтво» / Укладач О.А. Половна-Васильєва. Дніпропетровськ, Роял - Принт, 2015. 34 с.
33. Прищенко Світлана. Кольорознавство : навч. Посібник. К.: Альтерпрес, 2010.
34. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення. Навчальний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 110 с.

Допоміжна

1. Design and Composition Secrets of Professional Artists: 16 Successful Artists Show How They Create Prize-Winning Work/ editor International Artist. International Artist Publishing, Incorporated, 2001. 128p.
2. Nathan Goldstein. Design and composition. Prentice-Hall, Englewood Cliffs, New Jersey, 1989.
3. Rublevska N.V. Preservation and development of the museum affairs in Ternopil. Paradigm of knowledge 1(44), ТК Megalon LLC, Frankfurt, 2021. #1 (44). P. 31-45.
4. Sohui Lee, Russell Carpenter. Design for Composition: Inspiration for Creative Visual and Multimodal Projects. Parlor Press, 2023. 158p.
5. Yuding Xie, Nataliia Rublevska, Maria Markovych, Zoia Matsyshyna, Svitlana Volslf, Iryna Tiutiunyk. The forms and methods of art disciplines teaching under the conditions of distance learning. AD ALTA: JOURNAL OF INTERDISCIPLINARY RESEARCH. Volume 11, Issue 2, Special Issue XXIV., 2021. Indexed: 2022-02-06. P.6-10.

Інтернет-ресурси

1. [Композиція — Енциклопедія Сучасної України \(esu.com.ua\)](http://esu.com.ua)
2. <https://cases.media/article/kompoziciya-v-grafichnomu-dizaini>
3. <https://www.arthuss.com.ua/books-blog/kompozic>